

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13CoP/46/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6622200556
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ama Odalošová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6622200556.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Amy Odalošovej a členov senátu Mgr. Kataríny Katkovej a Mgr. Martina Štubniaka, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa T. O., narodeného XX.XX.XXXX, toho času umiestnené v Centre pre deti a rodinu Zlatovce, so sídlom Na dolinách 27, 911 05 Trenčín, v konaní zastúpený kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, dieťa rodičov E. G., narodenej XX.XX.XXXX, trvale bytom J. S. XX/X, XXX XX D., toho času bytom W. X. XX, XXX XX K., X. H. A. a T. O., narodeného XX.XX.XXXX, trvale bytom J. S. XX/X, XXX XX D., toho času bytom W. X. XX, XXX XX K., X. H. A., za účasti prokurátora, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní prokurátora proti uzneseniu Okresného súdu Lučenec č. k. 15P/22/2022-75 zo dňa 4. apríla 2022, takto

rozhodol:

Uznesenie Okresného súdu Lučenec č. k. 15P/22/2022-75 zo dňa 4. apríla 2022 z r u š u
je a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozhodol tak, že uložil maloletému T. O., narodenému XX.XX.XXXX, v súčasnosti dočasne umiestnenému v Reedukačnom centre Mlyňky - Biele Vody výchovné opatrenie na účely zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu - pobyt v Reedukačnom centre Mlyňky - Biele Vody, so sídlom Biele vody 267, 053 76 Mlyňky, najdlhšie na dobu šesť mesiacov od 07.02.2022. Žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení rozhodnutia okresný súd uviedol, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec (ďalej len „úrad“) navrhol súdu uloženie výchovného opatrenia maloletému dieťaťu, a to dočasné premiestnenie dieťaťa za účelom zabezpečenia odbornej pomoci do Reedukačného centra Mlyňky - Biele Vody.

Rozhodnutím č.k 6P/55/2021-21 zo dňa 02.09.2021, právoplatné dňa 20.10.2021 súd zveril maloletého do ústavnej starostlivosti, ktorá sa vykonáva v Centre pre deti a rodiny, Na dolinách 27, Trenčín - Zlatovce. Rodičia zlyhali v oblasti zabezpečovania vhodného výchovného prostredia pre svoje maloleté deti a to aj napriek viacerým intervenciám zo strany úradu a Mesta D. a neboli schopní riešiť svoju životnú situáciu a maloletým deťom zabezpečiť primerané prístrešie a poskytnúť im tak bezpečie a istotu a primerane uspokojiť ich základné životné potreby. Rodičia maloletých detí U. G. a T. O. sa po umiestnení mal. detí v zariadení na výkon rozhodnutia súdu odsťahovali do zahraničia.

Maloletý T. O. zanedbával povinnú školskú dochádzku a dopúšťal sa trestných činov. Okresná prokuratúra Lučenec podala návrhy na uloženie výchovného opatrenia.

Zo správy, ktorá bola úradu doručená dňa 17.01.2022 z Centra pre deti a rodiny Trenčín - Zlatovce vyplýva, že adaptácia na chod skupiny sa spočiatku javila priaznivo, avšak dňa 16.10.2021 bol maloletý T. pozitívne testovaný na drogy, kde mu boli zistené opiáty v moči. Jeho prejavy správania v rámci skupiny sú výrazne negatívne. Po jeho príchode do zariadenia došlo na výchovnej skupine k opakovaným krádežiam menších súm peňazí. Pri riešení jeho problémového správania reaguje maloletý skratovo, má ťažkosti so sebareguláciou, v hneve udrel do steny a spôsobil si zranenie ruky. Vo verbálnom

vyjadrení sú prítomné časté vulgarizmy a slovná agresia. Dňa 12.12.2022 bol opäť pozitívne testovaný na barbituráty, bezodiazepíny, TCA - tricyklyty a morfín. Tvrdil, že k drogám prišiel v škole. Maloletý navštevuje pedopsychiatrickú ambulanciu P. O., ktorý odporučil zvýšený dohľad. Centrum pre deti a rodiny Trenčín - Zlatovce úradu opakovane avizoval vážne poruchy správania prejavujúce sa útekmi zo zariadenia, nerešpektovaním pravidiel a autority, zvýšená agresivita, nepravidelné užívanie omamných látok.

Na základe uvedených skutočností úrad dňa 25.01.2021 podal návrh na vydanie neodkladného opatrenia, na základe ktorého súd č. k. 15P/14/2022-24 zo dňa 26.01.2022 rozhodol o dočasnom premiestnení maloletého T. O. do Reedukačného centra Mlynky Biele Vody, kde bol maloletý umiestnený dňa 07.02.2022.

3. Súd prvej inštancie zistil skutočný stav, citoval ustanovenie § 37 zákona č. 36/2005 Z. z. (ďalej len „zákon o rodine“). Vykonaným dokazovaním mal okresný súd preukázané, že maloletý I. S. sa nedokázal prispôsobiť režimu otvoreného typu zariadenia akým je Centru pre deti a rodiny Trenčín - Zlatovce, preto bolo potrebné premiestnenie dieťaťa za účelom zabezpečenia odbornej pomoci do Reedukačného centra Mlynky - Biele Vody. Premiestnenie maloletého T. O. sa uskutočnilo na základe uznesenia č. k. 15P/14/2022-24 zo dňa 26.01.2022 dňa 07.02.2022, odkedy mu je v uvedenom reedukačnom zariadení poskytovaná potrebná starostlivosť. Maloletý si na nové prostredie zvykol pomerne rýchlo, bez väčších problémov. Pravidlám zaužívaným v reedukačnom centre sa prispôbil, s jedným pokusom o útek, a to dňa 28.03.2022 v popoludňajších hodinách, svoj čin oľutoval. Je však vysoký predpoklad, že pokus o útek v reedukačného centra zopakuje (riziková prognóza). Zatiaľ maloletý pokračuje v reedukačnom procese bez komplikácií, s korekciou správania v plne štruktúrovanom systéme zariadenia tohto typu, s posilnenou externou kontrolou správania, s nútenou abstinenciou. Avšak s výrazne rizikovou prognózou. V anamnéze (z psychologického vyšetrenia realizovaného 12/2021) zaznamenané užívanie marihuany od 6 rokov, pervitínu od 11 rokov, dokonca zaznamenané jedno injekčné aplikovanie heroínu. Je nevyhnutná potreba nútenej abstinencie.

Okresný súd mal preukázané, že je nevyhnutne potrebné zabezpečovať maloletému T. O. odbornú pomoc, ktorá je mu od 07.02.2022 poskytovaná v Reedukačnom centre Mlynky - Biele Vody. Nakoľko u maloletého je zistená závislosť od marihuany a pervitínu, je uňho nevyhnutná potreba nútenej abstinencie. Vzhľadom na zistené skutočnosti Okresná prokuratúra Lučenec ako aj kolízny opatrovník navrhli súdu uloženie výchovného opatrenia na 6 mesiacov s potrebou dôkladného sledovania priebehu reedukačného procesu s možnosťou podania návrhu na opakované uloženie výchovného opatrenia po uplynutí určenej lehoty trvania výchovného opatrenia, prípadne podanie návrhu na nariadenie ústavnej starostlivosti v uvedenom zariadení.

Na základe vyššie uvedených skutočností okresný súd uložil maloletému výchovné opatrenie na účely zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu, a to pobyt v Reedukačnom centre Mlynky - Biele Vody, so sídlom Biele Vody 267, 053 76 Mlynky, najdlhšie na dobu šesť mesiacov od 07.02.2022, kedy bol maloletý premiestnený do uvedeného zariadenia a začal u maloletého reedukačný proces. O náhrade trov konania okresný súd rozhodol v súlade s ustanovením § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania.

4. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podal v súlade s § 355 CSP za použitia čl. 3 ods. 1 CMP, § 361 ods. 1 CSP, v lehote v súlade s § 362 ods. 1 CSP odvolanie prokurátor z dôvodu, že, rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h CSP). Dôvodom odvolania je skutočnosť, že súd prvej inštancie nariadil výchovné opatrenie so spätnou účinnosťou od 07.02.2022, keď maximálnu dĺžku trvania výchovného opatrenia 6 mesiacov počítal odo dňa 07.02.2022. Neodkladné opatrenie a výchovné opatrenie sú dva odlišné inštitúty. Dôvodom nariadenia neodkladného opatrenia vo veci maloletého bola potreba jeho premiestnenia (v čase pred rozhodnutím vo veci samej) do zariadenia, ktoré bude mať podmienky prispôbené pre jeho diagnostikovanú poruchu správania, zneužívanie návykových látok, nakoľko jeho zotrvanie v CDR bolo ďalej nemožné, bez vymedzenia konkrétnej dĺžky jeho trvania. Výchovné opatrenie bolo súdom prvej inštancie nariadené za účelom zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu a je ohraničené dobou, počas ktorej sa výchovné opatrenie uplatňuje. Jeho nariadenie má konštitutívne účinky, ktoré odo dňa rozhodnutia (resp. právoplatnosti rozhodnutia, t. j. ex nunc) vytvárajú medzi účastníkmi nový právny stav - umiestnenie dieťaťa v zariadení za účelom zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu. Nariadením výchovného opatrenia so spätnými účinkami (čo zákon nepripúšťa) tak, ako urobil súd prvej inštancie, by bol znemožnený aj postup súdu, ktorým napomáha pri realizácii navrátenia riadneho výchovného prostredia, keď súd počas trvania uloženého výchovného opatrenia

sleduje priebeh jeho výkonu a priebežne hodnotí jeho účinnosť. Rozhodnutie vo veci samej, ktorým súd nariadil výchovné opatrenie, je teda možné iba s právnymi účinkami výlučne do budúcnosti, nakoľko na spätné obdobie platila úprava pomerov nariadená neodkladným opatrením. Časové obdobie 6 mesiacov je možné skrátiť alebo aj časovo obmedziť uvedením konkrétneho dňa dokedy má trvať, no nie je prípustné toto časové obmedzenie určovať započítaním doby skôr nariadeného neodkladného opatrenia ako spravil súd prvej inštancie. Započítanie trvania výkonu skôr uloženého neodkladného opatrenia do doby trvania výchovného opatrenia, ktoré v danom čase ešte nenadobudlo právoplatnosť a teda ani právne účinky, je nesprávne. Vzhľadom na to navrhol odvolateľ zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že „Súd ukladá mal. T. O., nar. XX.XX.XXXX výchovné opatrenie na účely zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu - pobyt v Reedukačnom centre Mlynky - Biele Vody 267, 053 76 najdlhšie na dobu 6 mesiacov od právoplatnosti tohto uznesenia“.

5. K odvolaniu podal vyjadrenie Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, v ktorom uviedol, že dňa 07.04.2022 vykonal úrad návštevu v reedukačnom centre a zistil, že u maloletého naďalej prebieha adaptačný proces. Diagnostikovaním bolo zistené, že psychický stav a správanie maloletého si naďalej vyžaduje pobyt v režimovom zariadení s predpokladom na zmenu výkonu ústavnej starostlivosti po ukončení výchovného opatrenia. Úrad pracuje na eliminácii nevhodného správania sa maloletého.

6. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej v texte len „CSP“), vec preskúmal v rozsahu určenom ust. § 65, § 66, § 67 CMP, bez nariadenia pojednávania § 385 ods. 1 CSP a contrario a uznesenie okresného súdu podľa § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

7. Súd prvej inštancie rozhodol o návrhu na nariadenie výchovného opatrenia nad maloletým. V danom prípade ide o rozhodnutie, kedy súd rozhoduje vo veci starostlivosti o maloletého vo veci samej uznesením, a to v súlade s § 120 ods. 1 CMP a contrario za použitia § 111 CMP. Treba však uviesť, že sa prijal výklad (hoci je možné ho oprieť len o analógiu zákona - princíp zakotvený v čl. 3 ods. 1 základných princípov CMP), podľa ktorého sa uznesenia, ktorými sa rozhoduje o veci samej, nebudú spravovať ustanoveniami o uzneseniach, ale budú sa na ne uplatňovať ustanovenia o rozsudku. Inak by vznikli situácie, ktoré by boli spôsobilé vážne ohroziť základné princípy civilného konania, napr. dvojinštančnosť konania. Ďalšie procesné rozdiely sú potom medzi rozhodovaním vo veci samej rozsudkom a uznesením týkajúce sa vykonateľnosti rozhodnutia. Rozsudky sú (okrem prípadov, keď zákon alebo súd vysloví predbežnú vykonateľnosť zásadne vykonateľné až po právoplatnosti (zo zákona sú predbežne vykonateľné, napr. všetky rozsudky týkajúce sa výživného). Uznesenia sú vykonateľné zväčša doručením, okrem, ak ukladajú povinnosť plniť v určitej lehote. Vo všeobecnosti teda odvolanie proti uzneseniu nemá suspenzívny účinok, čo je ale pri rozsudkoch úplná výnimka. Aj z tohto dôvodu bolo nevyhnutné pri posudzovaní vykonateľnosti uznesení, ktorými sa rozhodlo vo veci samej, analogicky uplatňovať ustanovenia o rozsudku. Správnosť uvedeného výkladu sa odzrkadlila aj novelou CMP, zák. č. 338/2022 Z. z. účinného od 01.01.2023 (podľa § 120 novelizovaného znenia súd rozhoduje vo veciach starostlivosti súdu o maloletých rozsudkom, pričom rozhodnutím vo veci starostlivosti súdu o maloletých je aj výchovné opatrenia).

8. Súd prvej inštancie svojím rozhodnutím uložil maloletému výchovné opatrenie na účely zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu - pobyt v Reedukačnom centre Mlynky - Biele Vody, so sídlom Biele Vody 267, 053 76 Mlynky, najdlhšie na dobu šesť mesiacov od 07.02.2022, pričom vo veci rozhodol dňa 4. apríla 2022. Odvolací súd prejednal vec dňa 29.12.2022. Z obsahu spisu je zrejmé, že maloletý bol na základe neodkladného opatrenia uznesenia č. k. 15P/14/2022-24 zo dňa 26. januára 2022 za účelom zabezpečenia odbornej pomoci odovzdaný do Reedukačného centra Mlynky - Biele Vody, v ktorom sa nachádza od 7. februára 2022.

9. Rozhodnutie o uložení výchovného opatrenia je rozhodnutím vo veci samej, preto je potrebné jeho záväznosť vykladať v súlade s ustanoveniami o právoplatnosti a vykonateľnosti rozsudku. Rozhodnúť o nariadení výchovného opatrenia (ktoré nie je predbežne vykonateľné) je teda možné iba s právnymi účinkami výlučne do budúcnosti, po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia, a teda rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je vecne správne pokiaľ súd uložil maloletému výchovné opatrenie najdlhšie na dobu šesť mesiacov od 07.02.2022, t.j. dobu pred nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia vo veci.

10. Odvolací súd navyiac poukazuje na to, že z obsahu odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vzhľadom na citáciu ustanovení Zákona o rodine v odôvodnení rozhodnutia, nie je úplne zrejmé, na základe ktorého ustanovenia zákona súd prvej inštancie rozhodol. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia neuviedol, ktorú konkrétnu hypotézu ustanovenia § 37 zákona o rodine na zistený skutkový stav aplikoval a ako ju vyložil vo vzťahu k zistenému skutkovému stavu. Len z obsahu výroku rozhodnutia je možné vyvodiť, že súd rozhodol podľa § 37 ods. 3 písm. b) CMP.

11. Vzhľadom na uvedené, rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je vecne správne. Odvolaciemu súdu neostala iná možnosť ako rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť a vrátiť mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, nakoľko neboli podmienky na jeho potvrdenie alebo zmenu. V danej veci je nesporné, že maloletý bol na základe neodkladného opatrenia vydaného Okresným súdom Lučenec č. k. 15P/14/2022-24 zo dňa 26. januára 2022 umiestnený v Reedukačnom centre Mlynky - Biele Vody. Súd prvej inštancie teda v ďalšom konaní zistí skutočný stav, t. j. či ešte trvajú predpoklady na nariadenie výchovného opatrenia a akého konkrétneho a o veci opätovne rozhodne. Na základe zisteného skutočného stavu súd môže uložiť v súlade s § 37 ZR povinnosti, ktoré podľa jeho názoru napomôžu v stabilizácii pomerov dieťaťa, avšak pri rešpektovaní základných ľudských práv a povinností. Súd rozhodnutie náležite odôvodní s tým, že uvedie aké konkrétne ustanovenie zákona aplikoval na zistený skutočný stav a na základe akej úvahy dospel ku konkrétnemu rozhodnutiu.

12. Odvolací súd zrušil aj závislý výrok o náhrade trov konania .

13. Vo veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania, t. j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpisu uvedie, tiež proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh § 428 CSP).